

melyet 1989-re fejeztek be. Mostanra talán révbe jutottunk. Munkakörülményeink jók, nevelő-oktató munkánkat csak a mindennapos és más intézményeket is sújtó anyagi, működési, szinten tartási gondok zavarják.

Az iskolában folyó szakmai pedagógiai munka a szakvélemények és a közvélemény alapján is jó. Az iskola pozitív megítélésének eléréséhez hozzájárultak mindazok a tanítók, tanárok, kedves kollegák, akik ebben a nemzetiségi oktatási intézményben valaha is dolgoztak. Azok is akik már nincsenek közöttünk, és azok is, akik megtisztelték ma bennünket jelenlétükkel.

Vitathatatlan érdemeik vannak intézményünk fenntartóinak, – legyen az az ortodox egyház, a Nagyközségi Tanács vagy a jelenlegi Polgármesteri Hivatal – abban, hogy eddig eljutottunk, hogy optimális körülmények között dolgozhatunk s hogy az intézmény eddigi működésének feltételeit a szűkös anyagi lehetőségek közepette is biztosították. Azoknak a szülőknak, akik gyermekeiket iskolánkba írták, gondjainkra bízták. És végül de nem utolsó sorban azoknak a volt diákoknak, akik tisztességgel tették dolgukat, tanultak, dolgoznak és öregbitik iskolánk hírnevét. Történelmi léptekkel mérve 200 év nem nagy idő. De egy iskola történetében igen. 1813-ban *Dimitrie Tichindeal* tanító lehangelő képet festett az egyházi iskolák állapotáról és működéséről: „Meg akarod tudni hol van a faluban az iskola? Ne kérdezz meg senkit, csak menj, s a templom közelében találni fogsz egy fedél nélküli házat, melynek betört ablakaira papírt ragasztottak: tudd meg, az az iskola.” Változott a kor, az élet, megváltoztak a körülmények, a lehetőségek, megnőttek a természetes igények.

A kétegyházi román iskolában tanuló gyereket is lehetőségeinkhez mérten – az e század végéhez méltó körülmények fogadják. Egészséges szellemi, testi, lelki fejlődésük biztosított. Tanulhatnak idegen nyelvet, számítógépes programokkal ismerkedhetnek, jól képzett pedagógusok segítségével minden, számukra szükséges ismeretanyag birtokába juthatnak. Mindezek mellett olyan plusz ismereteket szerezhetnek meg, melyeket csak egy nemzetiségi iskola nyújthat: a mi esetünkben: megtanulhatja a román nyelvet még akkor is, ha az nem anyanyelve, betekintést nyerhet egy másik európai nép kultúrájába, civilizációjába. Olyan dolgokat ismerhet meg tehát, amiktől embertársai szemében az ő emberi értéke csak nőhet. A 200 évvel ezelőtt elültetett kis magból, öreg lombos fa lett. Ez az öreg fa még ma is él, és érett gyümölcsöt terem.

Ha annak a több száz vagy ezer kisdiaáknak, akiket megtanítottatok írni, olvasni, számolni sikerült csak egy csöppnyi anyanyelvszeretetet, román kultúra ismeretet, egy picit románság-tudatot a szívébe önteni, ha szép emlékekkel hagyhatták el ezt az iskolát, higyjék el, munkátok nem volt hiábavaló.

SZÁNTÓ FLÓRA

Nyelvtani feladatlapok

Az 1993-ban megjelent Tanterv a román nemzetiségi általános iskolák számára (I-VIII osztály), mind szellemében, mind módszerét tekintve új szemléletet és módszereket kíván meg a román nyelv oktatásában. Mindezeknek a Tanterv alapján kidolgozandó tankönyvekben illetve minden más didaktikai segédanyagban tükröződniük kell.

Az új tankönyvek megírása és nyomdai kimunkálása időigényes munka, és nem is valószínűleg meg minden osztály számára egyazon időben. Ezért szükségesnek látszik egy áthidaló megoldás a régi tankönyvekről az újakra való áttérés szakaszára.

Ezt hivatott megoldani – legalább is részben – egy olyan kiadvány mint a Nyelvtani feladatlapok.

A nyelvtani feladatlapok célja a helyes nyelvhasználat elsajátítása és gyakorlása. Ezen belül a feladatlapok révén a tanulók megtanulhatják a szótárhasználatot, az elválasztás szabályait, valamint a legfontosabb morfológiai ismereteket (a névelők alkalmazása, a főnév többesszáma, esetei, a melléknév egyeztetése a főnévvel, a névmások [hangsúly-

talán] alakjainak kötése az igékhez, az igék ragozása, [a három főigeidőben], a számnevek helyes alakjai, az előljárók alkalmazása).

Az egyes feladatokban szereplő szavak – a legtöbb esetben – témakörhöz kapcsolódnak, így társalgásra is módot adnak; de kiegészítésre is lehetőség nyílik, így a szinonimák gyűjtésével, szócsaládok alkalmazásával a szókincset is bővíthetik a tanulók.

A feladatlapok a szó szoros értelmében lapok. Egy-egy lapon 3-4 feladat szerepel ugyanazon nyelvtani jelenség gyakorlására. Ezekből – a tanár megítélése szerint – egyet illetve kettőt meg kell (lehet) oldani közösen, a tanóra keretében. Megejtve a feladatokban levő esetleges hibák kijavítását is, (pl. írásvetítő segítségével), a fennmaradó 1-2 feladatot a tanulók otthon végezhetik el. Egy-két feladat közös megoldása és közös kijavítása nagymértékben megkönnyíti a tanulók önálló, otthoni munkáját.

A feladatlapok – lapok lévén – gyakorlatilag jól és könnyen kezelhetők. Nem kell füzetként hordozni az iskolatáskában. Az esetlegesen elkallódott lapok is bármikor pótolhatók sokszorosítással.

A sokszorosítás lehetőségének köszönhetően, ugyanazok a feladatok időről időre újból megoldhatók.

A feladatlapok arra is alkalmasak, hogy összegyűjtve azokat, a tanár évközben is, évvégén is, felmérje a tanulók ismereteit, fejlődésüket.

A feladatlapok használata során világosan kiderülhet, mely nyelvtani jelenségekkel kapcsolatban van szükség több gyakorlásra. Ha ezeket a tanárok följegyzik, pótlólag bármikor, bármilyen számú gyakorlat beiktatható a feladatlapok sorába.

A szóbanforgó segédanyag a gyakorlati kivitelezés stádiumában van, hamarosan eljut az iskolákhoz.

LUCIA BORZA

A román nyelv a nemzetiségi általános iskolákban – a követelmények és a valóság

Cikkem elején köszönetet mondok az Iskolakultúra szerkesztőségének a nemzetiségi iskolák gondjai iránti érdeklődéséért, amely tükrözi a magyar állam erkölcsi és anyagi támogatását, melyet az ország területén működő nemzetiségi iskolának nyújt. Tudatában vagyunk, hogy ezek a problémák nem is olyan egyszerűek. Sokszor, nemcsak a román nyelvre célok, az anyanyelv elsajátítása nehezebb feladat, mint egy idegen nyelv. Felvetődik a kérdés, hogy miért?

Objektív és különböző okok válaszolják meg a kérdést, melyeknek lényege a kis létszámú és területileg elszórt etnikumok elnemzetlenedésére vezethető vissza. Példaként néhány okot sorolnék fel. Vegyes házasságok során, a családokban már nem beszélnek a román nyelvet. Kivételt képez Méhkerék, ahol a település lakosságának 99%-a román. Itt sikerült is megőrizni és ápolni az anyanyelvet, sajátos dialektusával, sikerült megőrizni és bővíteni a népművészet hagyatékait, valamint továbbadni az ifjú nemzedéknek.

Summa summárum a legtöbb kisdíák számára, aki egy román nemzetiségi iskola küszöbét átlépi, az „anyanyelv” majdnem egy idegen nyelvvvel hasonlítható össze. Magyarországon területén, a román etnikum által lakott településeken, működik néhány román óvoda. A gyermekek zöme, akik ezeket az óvodákat látogatják, ott lépnek először kapcsolatba a román nyelvvvel, a hajdani anyanyelvvvel. Ott elsajátítanak egy alapszókinccset, amely szorosan összefügg a mindennapi tevékenységükkel. Ez a korlátozott szókincc kibővíül versek, dalok, táncok, játékok megtanulásával. Az óvodai évek befejezésével a